



ДО МИНИСТЪРА НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

edno_gishe@moew.government.bg

Уважаема г-жо КАРАМФИЛОВА,

Във връзка с проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за управление на отпадъците, публикуван на сайта за обществени консултации на 21.04.2026 г. на линк: <https://strategy.bg/bg/public-consultations/12307>, както и на сайта на МОСВ: <https://www.moew.government.bg/bg/mosv-publikuva-za-obstestveno-obsujdane-proekt-na-zakon-za-izmenenie-i-dopolnenie-na-zakona-za-upravlenie-na-otpaducite/>, Ви изпращаме становище на ПП „Зелено движение“. Считаме, че:

1. В ЗИД на ЗУО не е регламентирано как ще се осъществява взаимодействието между организациите по оползотворяване на опаковки (ООО), националния депозитен оператор (НДО) и съществуващите общински системи за управление на битови отпадъци след неговото структуриране, включително и необходимите промени в нормативни актове, стратегически документи и др., във връзка с:
 - изпълнение на целите по чл. 31, ал. 1 от ЗУО.
 - сключените договори от общините с ООО за изграждане на система за разделно събиране на отпадъци от опаковки на територията на дадена община и определените за целта места за разполагане на елементите от системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки от физическите и юридическите лица.
 - изградените по чл. 33 от ЗУО системи за разделно събиране на отпадъци чрез система от цветни контейнери, паралелно с Националната депозитна система (НДС), ако предложеният ЗИД на ЗУО се приеме в сегашният му вид.
2. В ЗИД на ЗУО не е въведена дефиниция на т.нар. „точки за обратно приемане“ и „центровете за преброяване и сортиране“, както и не са определени минимални технически, нормативни, екологични, здравни и др. изисквания за създаването и експлоатацията им, които следва да бъдат изрично регламентираны или в ЗУО, или в наредбата по предлагания нов чл. 13а.
3. Създадена е неравнопоставеност между съществуващия режим за регистрация, отчетност и експлоатация на площадки за временно съхранение и сортиране на отпадъци от опаковки, които се експлоатират от ООО, общини и други оператори и т.нар. „центровете за преброяване и сортиране“ чрез предлаганата промяна в § 13, чл. 38, ал. 2, а именно: регистрацията на центровете за преброяване и сортиране на депозитни опаковки не подлежат на регистрационен режим и не водят отчет, докато всички други площадки за временно съхранение и сортиране на отпадъци подлежат на регистрация и следва да водят строга отчетност в НИСО. По този начин де факто се допуска площадките за временно съхранение на депозитни

опакровки да НЕ отговарят на нормативните изисквания за опазване на човешкото здраве и околната среда.

4. § 10 вмениява конкретни задължения и ангажиментите на общините по осигуряване на т.нар. „точки за обратно приемане“, без да е регламентирано в какъв срок следва да се случи това и в какво се изразява това „осигуряване“ на точки от общините, както и дали те разполагат с необходимите ресурси и капацитет да осигурят този законов ангажимент. Това поставя под въпрос въвеждането и успешното функциониране на цялата НДС.
5. Съществен пропуск на ЗИД на ЗУО е, че в обхвата на Наредбата по чл. 13а, ал. 1 не са определени изискванията, на които следва да отговарят опаковките, предавани чрез НДС: напр. да не са механично увредени, да не са замърсени и пр.,
6. В предложените изменения не е изрично предвидено какво става с опаковките, които не могат да бъдат приети в точките за обратно приемане (поради замърсяване, поради неподходяща опаковка от непозволен вид напитки и/или с непозволен размери и пр.) и съответно кой носи отговорност за тяхното законосъобразно управление. Ако не бъдат определени такива изисквания по отношение на предаваните опаковки и отговорността за тяхното последващо събиране и третиране, се създава реален риск около точките за обратно приемане да се образуват нерегламентирани сметища от изоставени отпадъци от опаковки. Това би породило рискове за увреждане на човешкото здраве и околната среда. В противоречие с принципа „замърсителят плаща“ т.к. не е предвиден механизъм за финансова и административна отговорност на оператора на депозитната система и/или операторите на точките за обратно приемане и центрове за преброяване и сортиране по предотвратяване и отстраняване на замърсявания.
7. В § 25 е допусната техническа грешка, защото се визира чл. 125, ал. 3 от ЗУО, а такава алинея не съществува.
8. Не на последно място, отчитаме като недостатък на ЗИД на ЗУО, че се предлага отлагателен период с незадължителен характер (§ 35) за включване на опаковките за стъкло за многократна употреба в НДС. Предлагаме изрично да се впише нормативно задължение за включването и на тези опаковки.

Считаме, че подходът към Националната депозитна система не следва да бъде ограничен само до част от опаковките, а трябва да обхваща цялостната логика на управление на опаковките от напитки, включително стъклените опаковки за многократна употреба.

Именно при стъклото България има дългогодишна и доказано работеща практика за връщане на амбалаж чрез търговската мрежа, при която бутилките не се третират като отпадък за чупене в контейнери, а като ресурс, който се връща обратно в стопанския оборот. Пренебрегването на тази практика и отлагането на стъклените опаковки за бъдещо, незадължително разглеждане фактически възпроизвежда по-неефективния модел на разделно събиране, при който значителна част от годните за повторна употреба бутилки се унищожават като

отпадък. Това противоречи както на йерархията при управление на отпадъците, така и на принципа за **приоритет на повторната употреба пред рециклирането**. Поради това настояваме в законопроекта да бъде предвидено ясно нормативно задължение и график за включване на стъклените опаковки за многократна употреба в депозитната система или в съвместим с нея режим на обратно приемане.

9. Внимание следва да се обърне и на **въздействието на предлагания режим върху малките търговски обекти**. Малките квартални магазини и обекти в по-малки населени места вече работят при изключително висока административна, фискална и оперативна тежест, включително задължения по касова отчетност, складова отчетност, софтуерна поддръжка, санитарни изисквания и контрол от множество институции.

Въвеждането на обратно приемане на опаковки ще добави нови задължения: място за съхранение, време на персонала, касови средства за възстановяване на депозити, отчетност към оператора, риск от замърсяване, риск от злоупотреби, както и необходимост от промени в търговския софтуер и фискалните процеси.

Ако тези задължения не бъдат обезпечени с ясен, справедлив и предвидим компенсационен механизъм, който реално покрива разходите и осигурява допълнителен приход за търговеца, системата ще се превърне в поредна административна тежест за най-малките участници на пазара. Това би довело до неравнопоставеност спрямо големите търговски вериги и до риск част от малките обекти да ограничат дейността си или да бъдат принудени да изпълняват функции на публична инфраструктура без съответното финансово обезпечаване.

С уважение,
Даниела Божинова и Тома Белев
Съпредседатели на ПП “Зелено движение”
20.05.2026 г.
София